

Bruselj, 24.11.2015
COM(2015) 578 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

**Letno poročilo 2015 o razvojni politiki in politiki zunanje pomoči Evropske unije ter
njunem izvajanju v letu 2014**

{SWD(2015) 248 final}

Doseganje in preseganje razvojnih ciljev tisočletja – dostojno življenje povsod in za vse

V letu 2014 so bile Evropska unija (EU) in njene države članice še naprej največji donator razvojne pomoči ter so spodbujale temeljne evropske vrednote miru, varnosti, trajnostnega razvoja, zmanjševanja revščine in človekovih pravic po vsem svetu. EU je še naprej podpirala prednostna področja iz „agende za spremembe“¹, zlasti človekove pravice, demokracijo in druge ključne elemente dobrega upravljanja, poleg tega pa tudi vključujočo in trajnostno rast.

V letu 2014 je EU razvila celovite ukrepe za obvladovanje večjih kriz, kot so konflikt v Ukrajini, krizi v Srednjeafriški republiki in Južnem Sudanu, teror, ki ga širi Daiš na Bližnjem vzhodu in drugod, ter izbruh ebole v Zahodni Afriki.

V Sporočilu Komisije „**Dostojno življenje za vse: Od vizije do skupnega ukrepanja**“ iz junija 2014² so predstavljena stališča EU v mednarodnih pogajanjih o ciljih trajnostnega razvoja, ki bodo nasledili razvojne cilje tisočletja, opisana pa so tudi glavna načela ter predlagana prednostna področja in morebitni cilji razvojnega programa za obdobje po letu 2015 in ciljev trajnostnega razvoja. Sporočilo je Svet podprl 16. decembra 2014³.

Doseganje razvojnih ciljev tisočletja

Približuje se konec leta 2015 – rok za uresničitev razvojnih ciljev tisočletja, glede katerih je bil dosežen občuten napredek. Prvi razvojni cilj tisočletja – **prepolovitev skrajne revščine** – je bil uspešno dosežen leta 2010, kar je pet let pred načrtom. Prav tako je bil takrat dosežen tudi razvojni cilj tisočletja, da se prepolovi delež ljudi, ki nimajo **dostopa do čiste pitne vode**.

Cilj **prepolovitve števila ljudi, ki trpijo zaradi lakote**, je na dosegu roke, pri čemer se je delež podhranjenih ljudi na svetu zmanjšal s 23,2 % v obdobju 1990–1992 na 14,9 % v obdobju 2010–2012.

Razvojni cilj tisočletja, katerega namen je bil zagotoviti, da bi **povsod po svetu otroci zaključili celotno osnovnošolsko izobraževanje**, je bil dosežen v državah Latinske Amerike, Karibov, Vzhodne Azije in Pacifika ter v Evropi in Srednji Aziji. Velik napredek je bil dosežen na področju **enake zastopanosti spolov** v osnovnem izobraževanju, pri čemer delež vpisanih deklic v primerjavi z dečki za države v razvoju znaša 97 %.

Znatna podpora EU je prispevala k napredku pri doseganju razvojnih ciljev tisočletja, **povezanih z zdravjem**. Stopnja **umrljivosti otrok, mlajših od pet let**, je bila v letu 2012 skoraj za polovico manjša kot leta 1990. Poleg tega se je **stopnja umrljivosti mater** med letoma 1990 in 2013 zmanjšala za 45 %. Število **novih okužb z virusom HIV** se je med letoma 2001 in 2012 zmanjšalo za 44 %. Pogostost **tuberkuloze** in z njo povezane umrljivosti pada in cilj prepolovitve njenega širjenja bo kmalu dosežen. Prav tako bi bil lahko v celoti dosežen cilj odpravljanja **malarije**, saj se je stopnja umrljivosti zaradi malarije med letoma 2010 in 2012 zmanjšala za 42 %.

Skupna prizadevanja za prihodnost

EU in njene države članice ostajajo največji svetovni donator uradne razvojne pomoči (URP). **Skupna URP EU je v letu 2014 znašala 58,2 milijarde EUR**, kar ustreza 0,42 % skupnega bruto nacionalnega dohodka (BND). Skupna URP samih držav članic EU je v letu 2014 znašala 56,1 milijarde EUR ali 0,41 % skupnega BND. Leta 2014 je Evropska komisija nadaljevala svojo politično in finančno

¹ [https://ec.europa.eu/europeaid/policies/european-development-policy/agenda-change_en_COM\(2011\)637_final_z_dne_13_oktobra_2011](https://ec.europa.eu/europeaid/policies/european-development-policy/agenda-change_en_COM(2011)637_final_z_dne_13_oktobra_2011).

² COM(2014) 335, z dne 2. junija 2014.

³ <http://www.consilium.europa.eu/en/workarea/downloadasset.aspx?id=40802190987>

podporo za razvoj po vsem svetu, in sicer je za zunanjo razvojno pomoč sprejela obveznosti⁴ v višini več kot 9,9 milijarde EUR, kar predstavlja približno 7 % splošnega proračuna EU za leto 2014.

Člen 208 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) določa, da EU „upoštevata cilje razvojnega sodelovanja pri politikah, ki jih izvaja in ki lahko vplivajo na države v razvoju“. EU je z vključitvijo **usklajenosti politik za razvoj** v svojo primarno zakonodajo edinstvena na mednarodnem prizorišču. Z zaprisego **Junckerjeve Komisije** 1. novembra 2014 je bil vzpostavljen nov način dela, ki je tudi sam po sebi orodje za skladnost politike. Skupine področij pristojnosti, ki jih vodijo podpredsedniki Komisije, olajšujejo medsektorsko oblikovanje politik v pomoč celovitemu pristopu k razvojnim ciljem, kar povečuje učinkovitost razvojnega sodelovanja EU.

V letu 2014 je Komisija nadaljevala svoja prizadevanja za krepitev usklajenosti politik za razvoj na vseh ravneh. V začetku leta 2014 so službe Komisije in Evropska služba za zunanje delovanje (ESZD) skupaj izvedle prvo poročanje delegacij o usklajenosti politik za razvoj. V 41 prejetih poročilih je bilo obravnavanih 62 partnerskih držav.

Z novo Komisijo so se spremenile tudi pristojnosti in nazivi njenih služb. Kot odgovor na spreminjajoč se svetovni razvojni program se je Generalni direktorat za razvoj in sodelovanje preimenoval v Generalni direktorat za mednarodno sodelovanje in razvoj (GD DEVCO). Za evropskega komisarja za mednarodno sodelovanje in razvoj je bil imenovan Neven Mimica.

Novembra 2014 se je začela redno sestajati skupina komisarjev za zunanje delovanje, ki ji predseduje visoka predstavnica Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko ter podpredsednica Komisije Federica Mogherini. Člani skupine komisarjev za zunanje delovanje so komisar za mednarodno sodelovanje in razvoj, komisar za evropsko sosedsko politiko in širitvena pogajanja, komisar za trgovino ter komisar za humanitarno pomoč in krizno upravljanje. Drugi komisarji so povabljeni, da se skupini pridružijo glede na točke dnevnega reda vsakega sestanka.

Leta 2014 je bil ustanovljen tudi Generalni direktorat za sosedstvo in širitvena pogajanja (GD NEAR), in sicer po premestitvi Direktorata za evropsko sosedstvo iz GD DEVCO v nekdanji Generalni direktorat za širitev.

Načrtovanje prihodnjega razvojnega sodelovanja

Leto 2014 je bilo prvo leto novega večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020 in sprejeti so bili številni večletni okvirni programski dokumenti, tako za dvostransko sodelovanje držav in regij kot za tematske programe. Pri programskih dokumentih za sodelovanje s partnerskimi državami je bil skoraj povsod uporabljen pristop, v skladu s katerim se niso več pripravljali ločeni strateški dokumenti za posamezne države EU, temveč se je načrtovanje nanašalo neposredno na politike in strategije partnerskih držav. V skladu z „agendo za spremembe“⁵ je bilo načrtovanje izvedeno z močnim sektorskim poudarkom, da bi povečali vpliv in izvedljivost pomoči EU.

Na srečanju na vrhu med EU in Afriko aprila 2014 v Bruslju je dobila nov zagon skupna strategija EU-Afrika⁶ skupaj s političnimi smernicami za razvijanje partnerstva med EU in Afriko. Nove prednostne naloge iz skupnega načrta za obdobje 2014–2017 so bile takoj upoštevane pri postopku načrtovanja programov EU, zlasti glede mirovne pomoči za Afriko⁷ v okviru Evropskega razvojnega sklada (ERS) in

⁴ Obveznosti so pravna zagotovila, da bo denar namenjen za določene projekte, pogodbe itd., bodisi v letu sprejema obveznosti bodisi pozneje. Plačila se nanašajo na sredstva, ki jih je treba izplačati v določenem letu.

⁵ COM(2011) 637 final, z dne 13. oktobra 2011.

⁶ https://ec.europa.eu/europeaid/regions/africa/continental-cooperation/joint-africa-eu-strategy_en

⁷ https://ec.europa.eu/europeaid/regions/africa/continental-cooperation/african-peace-facility_en

na novo vzpostavljenega **vseafriškega programa**⁸, prvega programa, ki zajema vse afriške države, v okviru instrumenta za razvojno sodelovanje⁹.

Leta 2014 so si Komisija in države članice še naprej prizadevale za **skupno načrtovanje programov** razvojnega sodelovanja. Proces se je nadaljeval v 18 partnerskih državah, v 14 partnerskih državah¹⁰ pa je bila priprava skupnih programskih dokumentov zaključena. Večina držav, vključenih v skupno načrtovanje programov, spada v skupini najmanj razvitih držav ali držav z nižjim srednjim dohodkom, pri čemer jih je več kot polovico Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) razvrstila kot nestabilne države.

Leta 2014 se je začelo izvajanje šestih novih instrumentov zunanjega financiranja – instrumenta za razvojno sodelovanje, evropskega instrumenta sosedstva¹¹, instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II)¹², instrumenta za prispevanje k stabilnosti in miru¹³, evropskega instrumenta za demokracijo in človekove pravice¹⁴ ter instrumenta partnerstva¹⁵ – ki se financirajo iz proračuna EU. Novi instrumenti so operativni odraz prednostnih nalog agende za spremembe. Skupni znesek, dodeljen tem instrumentom za obdobje 2014–2020, znaša 51,4 milijarde EUR.

11. evropski razvojni sklad (ERS), ki ni vključen v proračun EU, je začel veljati marca 2015, pri čemer finančni znesek, namenjen za sodelovanje z afriškimi, karibskimi in pacifiškimi državami (AKP) ter čezmorskimi državami in ozemlji (ČDO), znaša 30,5 milijarde EUR¹⁶.

Izvajanje agende za spremembe

Globalno partnerstvo za učinkovito razvojno sodelovanje (GPEDC), prostovoljni forum več zainteresiranih strani, je ključni okvir za agendo učinkovitosti pomoči in razvoja. Prvo **srečanje na visoki ravni v okviru GPEDC je potekalo aprila 2014 v Mehiki**, na njem pa se je zbrala resnično raznolika skupina donatorjev in partnerjev, da bi se osredotočili na pomembna vprašanja za države v razvoju, mehanizme spremljanja in merjenja napredka in zavezo k izboljšanju učinkovitosti na terenu. Na srečanju v Mehiki se je začelo 39 prostovoljnih pobud.

Ob tej priložnosti je začelo delovati spletišče „EU Aid Explorer“¹⁷, ki je del ukrepov EU za povečanje preglednosti in izboljšanje prevzemanja odgovornosti. Državljeni EU in partnerji lahko pregledujejo uporabo sredstev donatorjev, ti pa lahko izboljšajo medsebojno usklajevanje in učinkovitost.

Komisija je 13. maja 2014 sprejela sporočilo z naslovom „**Krepitev vloge zasebnega sektorja pri doseganju vključujoče in trajnostne rasti v državah v razvoju**“¹⁸. Ta nova strategija uvaja udeležbo zasebnega sektorja kot novo in pomembno razsežnost razvojnega sodelovanja EU ter si prizadeva za izboljšanje poslovnega okolja in razmer za razvoj zasebnega sektorja v partnerskih državah ter spodbuja tesnejše sodelovanje zasebnega sektorja pri razvoju.

⁸ https://ec.europa.eu/europeaid/regions/africa/continental-cooperation/pan-african-programme_en

⁹ Uredba (EU) št. 233/2014, UL L 77, 15.3.2014, str. 44.

¹⁰ Burma/Mjanmar, Burundi, Kambodža, Čad, Komori, Gana, Gvatemala, Laos, Mali, Namibija, Ruanda, Senegal, Južni Sudan in Togo.

¹¹ Uredba (EU) št. 232/2014, UL L 77, 15.3.2014, str. 27.

¹² Uredba (EU) št. 231/2014, UL L 77, 15.3.2014, str. 11.

¹³ Uredba (EU) št. 230/2014, UL L 77, 15.3.2014, str. 1.

¹⁴ Uredba (EU) št. 235/2014, UL L 77, 15.3.2014, str. 85.

¹⁵ Uredba (EU) št. 234/2014, UL L 77, 15.3.2014, str. 77.

¹⁶ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=URISERV:r12102>

¹⁷ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-434_en.htm?locale=en

¹⁸ COM(2014) 263 final, z dne 13. maja 2014.

Komisija **priznava „kombiniranje“**, tj. združevanje subvencij EU s posojili ali lastniškim kapitalom drugih javnih in zasebnih ponudnikov financiranja, kot pomemben finančni vzvod za dodatna sredstva za razvoj. Do konca leta 2014 je bilo več kot 1,99 milijarde EUR v obliki nepovratnih sredstev iz proračuna EU, ERS in držav članic uporabljenih za financiranje 233 projektov, hkrati pa so ta sredstva delovala kot finančni vzvod za približno 19 milijard EUR posojil evropskih finančnih institucij in regionalnih razvojnih bank. S strateškim kombiniranjem nepovratnih sredstev EU in tržnega financiranja je kombiniranje služilo kot finančni vzvod za več kot 44 milijarde EUR naložb v partnerskih državah EU.

V letu 2014 je skupno 419 milijonov EUR v obliki nepovratnih sredstev EU spodbudilo pričakovani skupni obseg naložb v višini skoraj 7,7 milijarde EUR. Komisija je odločena, da bo povečala delež pomoči EU prek inovativnih finančnih instrumentov, ter je opredelila instrumente, ključna področja in sektorje, v katerih bi se lahko kombiniranje uporabljalo pogosteje¹⁹.

Od novembra leta 2011 in začetka **novega dogovora (New Deal) za delovanje v nestabilnih državah**²⁰ je bil dosežen precejšen napredek za izboljšanje sedanje razvojne politike in prakse na ravni držav ter prek reform. EU dejavno sodeluje v mednarodni mreži za vprašanje konfliktov in nestabilnosti v okviru OECD ter v medvladnem in mednarodnem dialogu o vzpostavljanju miru in izgradnji države.

EU je kot **odločna podpornica človekovih pravic** v letu 2014 o tej temi razpravljala s 37 partnerskimi državami in regionalnimi skupinami. Zaveza EU na tem področju se je odražala v razvoju in uporabi nabora orodij, **temelječega na pravicah**, ki zajema vse elemente človekovih pravic, pri razvojnem sodelovanju EU²¹. Svet je v sklepkih iz maja 2014 pozdravil ta pomemben korak²².

Na podlagi političnih zavez EU za podporo **nedržavnih akterjev**, kot so organizacije civilne družbe in lokalni organi²³, je tematski program za organizacije civilne družbe in lokalne organe, ki je bil sprejet julija 2014²⁴ v okviru instrumenta za razvojno sodelovanje, namenjen krepitvi teh akterjev v partnerskih državah.

Leta 2014 je 56 držav prejelo sredstva za posamezne države v skupni vrednosti 152 milijonov EUR za pobude na državni ravni, ki podpirajo **ukrepe organizacij civilne družbe**, za krepitev upravljanja, odgovornosti javnih institucij in vključujočega oblikovanja politik. Prav tako je 29 držav prejelo sredstva za posamezne države v skupni višini 14,5 milijona EUR za pobude na državni ravni, ki podpirajo lokalne organe in nacionalna združenja lokalnih organov.

V letu 2014 so bili utrjeni pozitivni rezultati politike **proračunske podpore** iz leta 2011 in njenega novega operativnega pristopa. S tem so se znatno izboljšali doslednost in poročanje ter obvladovanje tveganj in politični dialog. Do konca leta 2014 se je v 84 državah in ČDO izvajalo 233 programov proračunske podpore v skupnem znesku 11,175 milijarde EUR. Izplačila proračunske podpore v letu 2014 so znašala več kot 1,6 milijarde EUR, kar je 15,9 % vseh izplačil URP.

EU ostaja **zavezana namenjanju vsaj 20 % pomoči EU za podporo socialni vključenosti in človekovemu razvoju**. Poraba za človekov razvoj trenutno obsega 25 % dodeljenih sredstev

¹⁹ COM(2014) 733 final, z dne 15. decembra 2014.

²⁰ <http://www.newdeal4peace.org/>

²¹ SWD(2014) 152 final, z dne 30. aprila 2014.

²² http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/foraff/142682.pdf

²³ COM(2012) 492 final o civilni družbi, SWD(2012) 457 final o izobraževanju in ozaveščanju o razvoju, COM(2013) final o lokalnih organih.

²⁴ C(2014) 4865 final, z dne 15. julija 2014.

tematskega programa Svetovne javne dobrine in izzivi v okviru instrumenta za razvojno sodelovanje, kar je v skladu z zavezo Evropskemu parlamentu. Raziskave in inovacije lahko spodbujajo razvoj s krepitvijo človeškega potenciala in infrastrukture ter oblikovanjem novih storitev in izdelkov v okviru programa EU Obzorje 2020.

EU se je prav tako odločno **zavezala, da bo vsaj 20 % njene celotne porabe povezane s podnebjem**. Vključevanje vprašanj v zvezi z okoljem in podnebnimi spremembami v razvojno sodelovanje ostaja glavna prednostna naloga, saj je vsaj 20 % proračuna dodeljenega podnebnim ukrepom. Zagotovitev podvojitve financiranja biotske raznovrstnosti do leta 2015 je še en pomemben cilj politike. Vodilna pobuda EU „**Biotska raznovrstnost za življenje**“ (B4Life)²⁵ se je začela 22. maja 2014, da bi najrevnejšim državam pomagali zaščititi ekosisteme, se boriti proti kaznivim dejanjem zoper prostoživeče vrste in razvijati zeleno gospodarstvo. Proračun za pobudo bo predvidoma znašal do 800 milijonov EUR za obdobje 2014–2020.

Leta 2014 je bila uvedena strateška ocena podpore EU za **enakost spolov** in krepitev vloge žensk v partnerskih državah.

Vključujoča in trajnostna rast

Približno 1,4 milijarde ljudi na svetu nima dostopa do elektrike, skoraj tri milijarde ljudi pa za kuhanje in ogrevanje uporablja trdna goriva, kot sta tradicionalna biomasa in premog. Energija je povezana z izkoreninjenjem revščine, dostopom do čiste vode, gospodarsko rastjo, zdravjem, izobraževanjem, krepitvijo vloge žensk in prehransko varnostjo.

Septembra 2014 je EU ob robu srečanja na vrhu ZN o podnebjju v New Yorku podpisala pet skupnih izjav z afriškimi državami o okrepljenem energetskem sodelovanju za krepitev političnih povezav med političnimi zavezami partnerskih držav na področju energije in podpornimi ukrepi, ki jih financirajo EU in drugi zadevni donatorji.

Za spodbujanje zasebnih naložb v zagotavljanje dostopa do energije je bilo dodeljenih 75 milijonov EUR. Predložen je bil predlog za **novi pobudo za financiranje elektrifikacije podeželja (ElectriFI)**, da se dodatno okrepi izvedljivost, trajnost in finančni vzvod sredstev EU, dodeljenih za energetska sodelovanje, zlasti za elektrifikacijo podeželja.

Dobro upravljanje

V letu 2014 je EU še naprej podpirala demokracijo po vsem svetu, od sosednjih držav EU do podsaharske Afrike, Azije in Latinske Amerike. Več kot 93 milijonov EUR je bilo dodeljenih za podporo volitev, krepitev parlamentov in političnih strank ter za razvoj medijev.

EU je v letu 2014 še naprej podpirala operacionalizacijo **Afriške strukture za upravljanje**, in sicer je namenila 9,8 milijona EUR Komisiji Afriške unije za izboljšanje njenih zmogljivosti za spremljanje volitev ter vseafriškemu parlamentu ter Afriški komisiji in Sodišču za človekove pravice in pravice ljudstev.

Misije EU za opazovanje volitev (EOM) so z letnim proračunom v višini okoli 40 milijonov EUR iz evropskega instrumenta za demokracijo in človekove pravice še naprej vzpostavljale zaupanje v demokratične volilne procese ter izboljševale njihovo zanesljivost in transparentnost.

Leta 2014 je bilo sedem misij za opazovanje volitev napotenih v Gvinejo Bissau in Egipt, na Kosovo in Maldive ter v Malavi, Mozambik in Tunizijo. V Afganistan je bila napotena skupina za oceno volitev,

²⁵ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-593_en.htm?locale=en

medtem ko je bilo v Alžirijo, Bolivijo in Salvador, na Fidži, v Irak, Libijo, Mavretanijo, Nigerijo in na Tajsko napotenih devet strokovnih misij za volitve, dve misiji za oceno razmer po volitvah pa sta bili napoteni v Nigerijo in Demokratično republiko Kongo.

Krepitev pravosodja

Leta 2014 sta bila pravosodje in pravna država še naprej v središču ciljev in operacij EU. EU je še naprej sodelovala pri programih za krepitev pravne države, varnosti in zmogljivosti pravosodja v več kot 50 državah po vsem svetu. S podporo prizadevanjem tretjih držav za okrepitev pravosodnih sistemov je EU pripomogla k premostitvi vrzeli med zmogljivostjo držav in Mednarodnim kazenskim sodiščem.

Korupcija zelo ovira razvoj. V Sporočilu Komisije iz leta 2014 „Dostojno življenje za vse: od vizije do skupnega ukrepanja“²⁶ je EU obnovila svojo zavezanost boju proti korupciji s spodbujanjem sprejetja in izvajanja ustreznih pravnih okvirov in nacionalnih politik za obdobje po letu 2015. Leta 2014 se je prek projektov v skupni vrednosti skoraj 77 milijonov EUR izvajal boj proti korupciji na državni ravni z informiranjem, ozaveščanjem in poročanjem o korupciji ter krepitvijo zmogljivosti kontrolnih in nadzornih organov in pravosodja.

Mir in stabilnost

Instrument za prispevanje k stabilnosti in miru omogoča, da se EU v nastajajočih kriznih razmerah hitro odziva s ciljno naravnanimi ukrepi. V letu 2014 je EU tako lahko zagotovila nujno in pravočasno podporo v najtežjih kriznih razmerah, v katerih je bilo ukrepanje najbolj pomembno, kot so bile kriza v Ukrajini, Siriji in Iraku ter Srednjeafriški republiki in izbruh ebole. Ti ukrepi instrumenta za prispevanje k stabilnosti in miru ponavadi pomenijo začetno ukrepanje EU za izgradnjo miroljubne družbe in odpravo revščine v nestabilnih in zaradi konfliktov prizadetih državah, kar je ena od najpomembnejših prednostnih nalog EU. V letu 2014 je EU še naprej podpirala proces novega dogovora (New Deal)²⁷, da bi zagotovila pozitiven vpliv intervencij EU na zmanjšanje revščine in preprečevanje konfliktov.

Konec leta 2014 je EU izvajala 16 civilnih in vojaških misij ali operacij **skupne varnostne in obrambne politike (SVOP)**. V letu 2014 sta bili vzpostavljeni dve civilni misiji (EUCAP Sahel Mali²⁸ in EUAM Ukraine²⁹) ter izvedena ena vojaška operacija v Srednjeafriški republiki (EUFOR CAR³⁰). Misije SVOP se razlikujejo po obsegu (od 10 do 1000 članov) in pristojnostih. Ena vojaška misija je bila uvedena v Maliju leta 2013 (EUTM Mali³¹) in bo trajala do leta 2016.

EU od začetka politične in varnostne krize dosledno podpira ozemeljsko celovitost **Malija**, obnovitev ustavnega reda in politično rešitev krize na podlagi dialoga. Od junija 2014 je EU sodelovala v mirovnem procesu v Alžiru kot somediatorka.

V letu 2014 so bile podpisane pogodbe za izgradnjo države z več nestabilnimi državami, ki jih je prizadela epidemija ebole, med drugim z Gvinejo, Sierro Leone in Liberijo, za zagotavljanje podpore zdravstvenim storitvam, vzdrževanje makroekonomske stabilnosti in ustvarjanje fiskalnega manevrskega prostora za ukrepe v zvezi z epidemijo.

²⁶ COM(2014) 335, z dne 2. junija 2014.

²⁷ <http://www.newdeal4peace.org/>

²⁸ Misija EU za krepitev zmogljivosti na območju Sahela v Maliju.

²⁹ Svetovalna misija EU v Ukrajini.

³⁰ (Vojaške) sile EU v Srednjeafriški republiki.

³¹ Misija EU za usposabljanje v Maliju.

V **Srednjeafriški republiki** je EU podpirala regionalna prizadevanja za stabilizacijo. Od januarja 2014 je vzpostavljena nova prehodna vlada in septembra je sile Afriške unije MISCA nadomestila operacija ZN za ohranjanje miru – MINUSCA.

EU je najpomembnejši donator URP v Srednjeafriški republiki in 15. julija 2014 je ustanovila inovativen večdonatorski skrbniški sklad, ki ga upravlja EU, imenovan „**Békou**“³². V ta sklad so ERS, Francija, Nemčija in Nizozemska v letu 2014 skupaj prispevali 36 milijonov EUR. Poleg tega je sklad prejel 27 milijonov EUR za zdravje in izobraževanje, 20 milijonov EUR za volilne postopke in 33 milijonov EUR proračunske podpore za nestabilne razmere iz „pogodbe o podpori za konsolidacijo države“, ki je omogočila osnovne funkcije države.

Decembra 2013 so bili v skupnem sporočilu visoke predstavnice in podpredsednice ter Evropske komisije o **celostnem pristopu zunanje politike EU k reševanju konfliktov in kriz**³³ predstavljeni predlogi o tem, kako okrepiti skladnost, celovitost in učinkovitost zunanjega delovanja EU, s posebnim poudarkom na konfliktih in kriznih razmerah.

Na podlagi sklepov Sveta iz maja 2014 o celostnem pristopu EU so ESZD in službe Komisije sodelovale z državami članicami EU pri razvoju akcijskega načrta, ki je bil sprejet leta 2015.

V letu 2014 je EU še naprej izvajala strateški okvir za **Afriški rog**³⁴ v prizadevanju za celovit pristop k miru in stabilnosti v regiji. Na državni ravni je EU sprejela vlogo vodilnega mednarodnega partnerja **Somalije** ter zagotavljala politično, finančno in varnostno podporo. EU prav tako ostaja največja finančna donatorka za misijo Afriške unije v Somaliji (AMISOM). V letu 2014 je bil iz ERS odobren znesek v višini 89 milijonov EUR za podporo Somaliji.

Dvostransko sodelovanje s sirsko vlado je prekinjeno od leta 2011, toda v letu 2014 je bila zagotovljena nujna humanitarna pomoč (41 milijonov EUR) prek evropskega instrumenta sosedstva za podporo obleganim državljanom **Sirije**. Ta sredstva so bila namenjena za ukrepe na področju zdravja, izobraževanja, podpore za preživetje in krepitve zmogljivosti civilne družbe. Podpora je bila zagotovljena tudi v sosednjih državah, zlasti v Jordaniji in Libanonu, da se bodo lažje soočale s posledicami krize. Za te tri države so bile v letu 2014 prek evropskega sosedskega instrumenta prevzete obveznosti v skupni višini 213 milijonov EUR. V Jordaniji se pomoč uporablja predvsem za kritje stroškov izobraževanja sirskih begunskih otrok. V Libanonu se pomoč uporablja za obvladovanje pritiskov na državno infrastrukturo, vključno s šolami, osnovnim zdravstvenim varstvom in čiščenjem odpadnih voda. Prevzete so bile obveznosti za 20 milijonov EUR za ustanovitev regionalnega skrbniškega sklada EU za odziv na sirsko krizo (**sklad Madad**), dodatne tri milijone EUR pa je kot začetni partner pri sofinanciranju prispevala Italija.

Strateška partnerstva

EU je strateško zainteresirana za spodbujanje povezav s partnerji ki imajo vse pomembnejšo vlogo v svetovnih zadevah, vključno s tistimi, ki niso več upravičeni do dvostranske razvojne pomoči, kot so Brazilija, Kitajska, Indija in Mehika. Poleg tega EU spodbuja pravična partnerstva z gospodarstvi v vzponu (tj. jugovzhodno Azijo, Latinsko Ameriko). V odziv na te potrebe je bil leta 2014 vzpostavljen instrument partnerstva³⁵.

³² https://ec.europa.eu/europeaid/trust-fund-bekou_en

³³ JOIN(2013) 30 final, z dne 11. decembra 2013.

³⁴ <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=SL&f=ST%2016858%202011%20INIT>

³⁵ http://ec.europa.eu/dgs/fpi/what-we-do/partnership_instrument_en.htm

Instrument partnerstva podpira zunanje razsežnosti notranjih politik EU in obsega vse od konkurenčnosti in migracije do raziskav in inovacij ter obravnava glavne svetovne izzive, kot so energetska varnost, podnebne spremembe in varstvo okolja, pa tudi posebne vidike gospodarske diplomacije EU. Instrument zajema tudi javno diplomacijo (vključno s kulturno diplomacijo) ter dejavnosti ozaveščanja za spodbujanje vrednot in interesov EU.

Solidarnost in podpora

Generalni direktorat za humanitarno pomoč in civilno zaščito (GD ECHO) je v letu 2014 zagotovil več kot 1,3 milijarde EUR pomoči v odziv na naravne nesreče, oborožene spopade in dolgotrajne krize.

V **Zahodni Afriki** je bil ključni izziv v letu 2014 izbruh **ebole**, ki je terjal življenja več kot enajst tisoč ljudi. Komisija se je odzvala kot ena od prvih mednarodnih donatorjev in mobilizirala 210 milijonov EUR v obliki razvojne pomoči in pomoči za zgodnjo obnovo, ki je že bila ali bo sproščena v letih 2014 in 2015. Skupaj s prispevki za humanitarno pomoč in 138,4 milijona EUR za raziskave o zdravljenju, diagnostiki in cepivih znaša prispevek Evropske komisije 414 milijonov EUR. Celotna finančna sredstva EU, vključno s prispevki iz proračuna EU in prispevki držav članic, so znašala več kot 1,2 milijarde EUR. Poleg tega je več kot 100 milijonov EUR prispevala industrija v okviru pobude za inovativna zdravila.

Pomemben prispevek Komisije pri svetovnih zdravstvenih pobudah, kot so Svetovna zveza za cepiva in imunizacijo (GAVI), je prispevala k napredku pri uresničevanju razvojnih ciljev tisočletja, zlasti pri zmanjševanju umrljivosti otrok, mlajših od petih let. Za GAVI so bile leta 2014 sprejete nove obveznosti v višini 10 milijonov EUR, da bi bila pnevmokokna cepiva bolj dostopna v manj razvitih državah AKP. Parlament in Svet sta junija 2014 odobrila sodelovanje EU v drugem programu Partnerstvo evropskih držav in držav v razvoju na področju kliničnega preskušanja s podsaharsko Afriko, za katerega je EU prispevala 683 milijonov EUR.

Finančna podpora EU za Globalni program za izobraževanje je ključnega pomena pri prizadevanjih za izboljšanje razvojnih ciljev tisočletja v zvezi z izobraževanjem. Komisija je junija 2014 v Bruslju priredila drugo konferenco **o obnovi sredstev za izobraževanje** Globalnega partnerstva za izobraževanje. Na konferenci je bilo zbranih 26 milijard EUR v dodatnih nacionalnih sredstvih za izobraževanje, kar je največ doslej.

Enakost spolov je bila tudi v letu 2014 pomemben izziv, EU pa je izvajala celovito odzivno strategijo, ki je zajemala dejavnosti vključevanja načela enakosti spolov v skoraj vse pomembnejše programe pomoči. V pred kratkim sprejetem programu instrumenta za razvojno sodelovanje – Svetovne javne dobrine in izzivi – je bilo v obdobju 2015–2020 več kot 100 milijonov EUR namenjenih za dobrobit žensk in otrok, pri čemer je bila posebna pozornost namenjena škodljivim praksam, kot so pohabljanje/rezanje ženskih spolovil ter poroke otrok, zgodnje in prisilne poroke

Enakost spolov in krepitev vloge žensk sta pomembna medsektorska elementa razvojnih dejavnosti. Ključna vloga žensk v vseh sektorjih razvoja v državah AKP je bila še posebej razvidna iz študije „**Ženske iz držav AKP, nosilke razvoja**“³⁶. V publikaciji sta bila prikazana ključna vloga lokalnih organizacij pri uresničevanju temeljnih pravic žensk in njihov prispevek k trajnostnemu razvoju.

Deset let po **uničujočem cunamiju 26. decembra 2004** EU še vedno dejavno pomaga pri obnovi regije. Skupaj je v zadnjem desetletju Evropska komisija žrtvam cunamija v tej regiji (Indoneziji, Šrilanki, Indiji, Maldivom in Tajski) namenila 123 milijonov EUR v okviru humanitarne pomoči. Sama pomoč za obnovo Indonezije je znašala dodatnih 200 milijonov EUR.

³⁶ http://www.acp.int/sites/acpsec.waw.be/files/Final_BD%20-%20English.pdf

Obeti za prihodnost

EU je leto 2015 razglasila za **evropsko leto za razvoj**, katerega geslo je „Naš svet, naše dostojanstvo, naša prihodnost“. Evropsko leto za razvoj 2015 je prvo evropsko leto za razvoj in si prizadeva za dialog z državljani EU in drugimi zainteresiranimi stranmi, da bi povečali ozaveščenost o zunanjem delovanju EU na področju razvoja.

Leto 2015 je ključno leto za mednarodni razvoj in pomeni prehod na celostni pristop k doseganju trajnostnega razvoja in izkoreninjanja revščine. Tri mednarodna srečanja na visoki ravni so priložnost za dogovor o novem programu, vključno z agendo za trajnostni razvoj do leta 2030 in **cilji trajnostnega razvoja**, in sicer **tretja mednarodna konferenca o financiranju razvoja**, ki je potekala julija 2015 v Adis Abebi, **vrh Združenih narodov o trajnostnem razvoju** septembra v New Yorku ter prav tako pomembna **konferenca Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja COP21**, ki bo decembra 2015 v Parizu in na kateri bi morali biti sprejeti ključni cilji za omejevanje podnebnih sprememb, kar bo imelo velik vpliv na politike na področju mednarodnega razvoja.

Skupno načrtovanje programov se bo v letu 2015 še bolj razširilo in prvo poročanje o rezultatih na podlagi **novega okvira za mednarodno sodelovanje in razvoj** je predvideno za zadnje četrletje leta 2015.

Migracije, zlasti migracijska kriza v Sredozemlju, so vse bolj pomembno vprašanje za celotno Evropsko unijo. Evropski svet je zato sklenil, da bo 11. in 12. novembra 2015 na Malti o tem področju sklican vrh z Afriško unijo in ključnimi državami.

V letu 2015 se bo v okviru delovnega programa pobude Obzorje 2020 financiralo več raziskovalnih projektov s področja družboslovnih in humanističnih ved, ki bodo zagotovili nabor novih analitičnih orodij ter prispevali spoznanja h krepitvi vloge EU kot svetovnega akterja³⁷.

Prednostne naloge za leto 2015 vključujejo podporo odgovornemu upravljanju svetovnih dobavnih verig. EU bo podprla zlasti nemško pobudo „Partnerstvo za trajnostni tekstil“³⁸ za spodbujanje odgovornih poslovnih praks v državah v razvoju za izvajanje socialnih, okoljskih in gospodarskih standardov vzdolž celotne vrednostne verige tekstila.

V drugi polovici leta 2015 se bo začela priprava **dveletnega poročila o usklajenosti politik za razvoj** za obdobje 2013–2015, ki bo vključevala pregled izvajanja usklajenosti politik za razvoj na ravni držav članic. Prav tako bo v letu 2015 kot delovni dokument služb Komisije objavljen prenovljen **akcijski načrt EU za enakost spolov** za obdobje 2016–2020.

³⁷ http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/wp/2014_2015/main/h2020-wp1415-societies_en.pdf

³⁸ <https://www.textilbuendnis.com/index.php/en/>